

REKABET POSTASI

Sayı: 23 Tarih: Ekim 2009

Rekabet Postası, rekabet ve rekabetçilik konularında kamuoyunda farkındalık yaratma amacıyla REF tarafından hazırlanan süreli bir yayındır.

Editörler: Funda Kalemci, Selçuk Karaata
Adres: Sabancı Üniversitesi, Orhanlı, Tuzla 34956 İstanbul
Tel: (216) 483 97 10
Faks: (216) 483 97 15
E-posta: ref@sabanciuniv.edu
URL: www.ref.sabanciuniv.edu
Tasarım : Ayşegül Boz

Dünyadan

İnovasyon Kavramı Ve Yaşanan Değişim

Selçuk Karaata'nın Ulusal İnovasyon Girişimi Raporu için kaleme aldığı, 80'li yılların başından günümüze İnovasyon kavramında yaşanan değişimi inceleyen yazının ikinci bölümüne ulaşmak için [tıklayınız...](#)

Memleketten

Duygusal Zeka ve Duygusal Yetenek Kavramları

Dr. Ayşe Günsel'in "İnovasyon Sürecine Takım Perspektifinden Bir Bakış: Duygusal Zekâ Ve Duygusal Yetenek Kavramları" başlıklı yazısının tamamına ulaşmak için [tıklayınız...](#)

Yazı Dizisi

Bilimsel Çalışmaların Teknolojiye Katkıları

Farklı alanlardaki bilimsel, akademik çalışmaların teknoloji uygulamalarına ve teknolojinin gelişimine yaptığı katkıların incelendiği yazı dizimize, Sabancı Üniversitesi Araştırma ve Lisansüstü Politikalar Yöneticisi. Dr. Nilay Papila'nın kaleme aldığı "*Bilgiye Yatırım: Teknoloji için Önemli bir İvme - 2*" başlıklı yazıyla devam ediyoruz. Yazının tamamına ulaşmak için [tıklayınız...](#)

Bunları Biliyor muydunuz?

5. Rekabet Kongresi'nde tanıtımı yapılacak olan "Türkiye'nin Küresel Kapsamda Rekabet Düzeyi: Dünya Ekonomik Forumu Küresel Rekabet Raporuna Göre Bir Değerlendirme" ve "Türkiye'nin Dış Ticarete Rekabet Gücü" başlıklı raporların özet bilgilerine ulaşmak için [tıklayınız...](#)

Bunları Kaçırmayın

5. Rekabet Kongresi – 13 Kasım 2009
8. Sanayi Kongresi – 15-16 Aralık 2009

Etkinlikle ilgili bilgiler için [tıklayınız...](#)

İNOVASYON KAVRAMI ve YAŞANAN DEĞİŞİM - I*

Selçuk Karaata

İnovasyonun Piyasalara Nüfuz Etme Hızı Artmaktadır:

Geçmişte ortaya çıkan bazı yeni teknolojilerin piyasalara nüfuz etmeleri için gereken sürelerin bugünkü yeni teknolojilerle karşılaştırıldığında uzun olduğu görülür. Örnek verecek olursak; otomobilin küresel piyasalarda %50 oranında kullanımı için 100 yıla, telefonun 75 yıla, elektriğin ise 50 yıla ihtiyaç göstermiş olduğu görülür. Ancak mobil telefon teknolojisinin piyasalarda nüfuz etmesi için gereken süre, kişisel bilgisayarlar hatta internet için gerekenden daha az olmuştur.

İnovasyon ve İçerdiği Bazı Özellikler:

İşletmelerin üst yöneticilerinin üzerinde genel olarak hemfikir olduğu bir gerçek, başarılı ve sürdürülebilir inovasyonun artık sadece Ar-Ge takımının çalışmalarının sonucunda oluşmadığıdır. Bu değişimi görüp de kendisi de değişmek isteyen geleneksel işletmelerin karşılarında bir zorluk daha vardır: karşı karşıya kalınan yeni sorunların çözümünde yine geleneksel yöntemlere başvurulması...ve genel olarak herkese uyan bir çözüm yolunda hareket edilmesi... İşletmelerin bu değişime uyan bir yapıya kavuşabilmek için inovasyon bölümleri ve inovasyon ile ilgili unvanlar ve organizasyon içinde çeşitli kademeler yarattıkları görülmektedir. Ancak elde var olan verilerden hareket edildiğinde, basit organizasyonel yapılanmaların, özellikle sorunların derin ve sürekli olması durumunda çalışmadığı sonucuna varılacaktır. İnovasyon bir işletmede belirli bir fonksiyonu yerine getiren bir organizasyon birimi olmanın ötesinde kültürel bir gelişim ve değişimdir. Gerçekleştirilmesi hiç de kolay olmayan bu kültürün yerleştirilmesi için en iyi uygulamalar tartışılmaktadır. Kültürün oluşumu ise bugünden yarına sihirli bir biçimde değil, bir dizi eylemin hayata geçirilmesiyle mümkün olmaktadır (IBM, 2006).

Avrupa Birliği ve İnovasyon; Bir Paradigma Değişimi:

Avrupa Birliği daha inovatif bir toplum olma yolunda Finlandiya eski Başbakanı Esko Aho liderliğinde bir uzman grubu tarafından hazırlanan bir çalışma yayımlamıştır (European Commission, 2006). Söz konusu çalışmada inovasyonu teşvik eden ve inovasyon yapmaya cesaret veren bir Avrupa yaratılması önerilmektedir. Böylece firmaların Ar-Ge düzeylerini yükseltmeleri ve yeni teknolojileri süreçlerine uyarlamaları desteklenecek diye düşünülmektedir. Raporda eşanlı ve birbiriyle uyum içinde geliştirilecek olan çabaların aşağıda belirtilen üç alana odaklanması gerektiğinin altı çizilmektedir:

1. İnovasyona dayalı ürün ve hizmetler için piyasa yaratılması;
2. Ar-Ge ve inovasyon için yeterli düzeyde kaynak yaratılması;
3. Avrupa'nın hareketliliğinin-geçişkenliğinin (mobility) ve uyumunun geliştirilmesi.

Yapısal geçişkenlik ile ne kastedildiğine ilişkin açıklama şu şekildedir: geçişkenlik sadece coğrafi olarak bir yer değiştirme değildir. Daha çok yeni bünyeler oluşturabilmek ve değerleri değiştirmek, böylece kurumların, insanların ve kaynakların daha inovatif bir Avrupa yaratmak adına hareketliliğini sağlamaktır. Burada bir **paradigma değişimine** ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Paradigma değişimi ile neyin kastedildiğine gelince, sanayi ve kaynak temelli bir toplum yapısından bilgi toplumuna doğru geçecek olan sosyal bir çerçeve ile yer değişiminin anlatıldığı görülmektedir. Yukarıda belirtilen her üç

alanı da yatay olarak kesen bir dördüncü alan ise Avrupa'nın girişimciliğe ve risk almaya dair tutumunu bugünkü konumundan daha ileri noktalara taşıyabilmektir (European Commission, 2006).

Çalışma grubunun önerilerinin merkezinde inovatif bir Avrupa'nın gündemini belirlemek ve yürütmek için "Araştırma ve İnovasyon için Anlaşma" önerisinin yer aldığı görülmektedir. Bu süreç, Lizbon Stratejisinin hedeflerine ulaşabilmek için politikacıların, iş dünyasının ve toplumun liderleri düzeyinde yüksek bir sahiplenmeyi ve iyi niyeti gerekli kılmaktadır. Hatta yine Lizbon Stratejisi ile Birliğin hedeflerine ulaşabilmek adına özellikle inovasyonla ilgili yeni programların da gündemde olduğu görülmektedir. Avrupa Teknoloji Enstitüsü'nün kurulması, Yedinci Çerçeve Programına ek, özel olarak inovasyon yeteneği için tasarlanmış Rekabetçilik ve İnovasyon Çerçeve Programı (Competitiveness and Innovation Framework Programme) örnek çalışmalar arasında verilebilir. Önerilen eylemin pratik ve sembolik değerine gelince, Avrupa'nın inovasyon ekosistemi içinde yer alan tüm paydaşlarının Avrupa'nın refahı, rekabet gücü ve yaşam standardı için birlikte çalışmasıdır.

(*) Bu yazının giriş bölümünü Rekabet Postası 22. Sayısında bulabilirsiniz...

İNOVASYON SÜRECİNE TAKIM PERSPEKTİFİNDEN BİR BAKIŞ: DUYGUSAL ZEKÂ VE DUYGUSAL YETENEK KAVRAMLARI

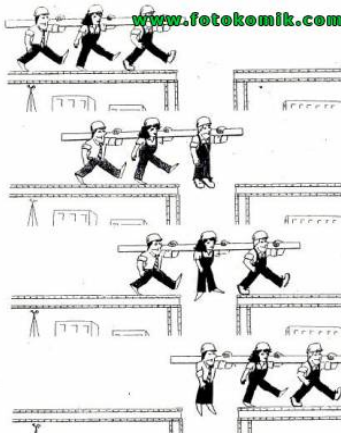
Dr. Ayşe Günsel

İş dünyasındaki yeni trendlerden biri geleneksel bürokratik örgütsel yapıların esnek, işbirlikçi takımlara doğru bir dönüşüm içerisinde olmasıdır. Bu durum; çapraz fonksiyonel takımların fonksiyonel uzmanlaşma ve hiyerarşik yönetimin yerini aldığı inovasyon sürecinde daha da bariz bir şekilde kendini göstermektedir. İnovasyon süreci üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde, proje takımlarının gitgide öne çıkmakta olduğu görülmektedir (Gerwin and Moffat, 1997, s. 292). İnovasyon sürecinin başarısı bu proje takımlarının performansı ile ölçülmektedir (Danneels, 2002, s. 1096).

TAKIM ÇALIŞMASI

Aslında takım çalışması insanlık tarihi kadar eski bir kavramdır. Avlanmak amacıyla mağara adamlarının bir kısmının avı üstlerine çekip oylarken diğerlerinin de mızraklarıyla avlanmak üzere saklanmaları takım çalışmasının ilk örneklerini teşkil etmektedir. Bununla birlikte takımların temel bir örgütsel yapı birimi olarak görülmesi son dönemlere tekabül etmekte denk gelmektedir (Ancona, 1990, s. 334). Günümüzde takımlar bir rönesansın içersindedir. Bu bağlamda pek çok işletme, takım yönetimini temel bir yetkinlik olarak tanımlamakta ve takımların etkin bir şekilde yönetiminin sağlanması ile işletmeye fayda sağlamanın yollarını aramaktadır (Hillson, 2003, s. 300; Lakemond. and Berggren, 2005, s. 2).

Örgütsel çalışma gruplarının özel bir türünü teşkil etmekte olan takımlar; inovasyon sürecine i-) farklı görüş ve perspektifler, ii-) fonksiyonel çeşitlilik iii-) geniş bir yelpazede bilgi, uzmanlık ve deneyim birikimi; iv-)üstün bir iletişim ve koordinasyon mekanizması, v-), vi-)işbirliği ve vi-)esneklik sağlamaktadır (Lakemond and Berggren,

2005, s. 2).

Bu konu üzerine gerçekleştirilen çalışmalar, TAKIM SİNERJİSİNİN önemine dikkat çekmektedir. Proje takımları, zeki bireylerden oluşsalar da; takım üyeleri arasında yaşanan tartışmalar, kişisel rekabet ve güç oyunları dolayısıyla tam bir entegrasyon sağlayamazlarsa; etkin bir performans gösterememektedir (Hillson, 2003). Örneğin altı sıfırlı rakamlarla gerçekleştirilen transferlerden oluşan bir futbol takımı, böylesi bir sinerji ile takım ruhunu yakalayamazlarsa; transfer ücretleri kendilerine nazaran çok daha düşük seviyelerde gezinen takımlara karşı mağlubiyete uğrayabilmektedir.

Dolayısıyla takım dediğimizde takım sinerjisi dediğimizde 1+1=2 olmaktan çıkmakta; 1+1= 0 olabileceği gibi; 1+1=11 de olabilmektedir. 1+1=11 ya da 111

yapacak bir sinerjiyi yakalayarak bir grubun yüksek performanslı bir takım mı; yoksa zayıf bağlarla bir arada çalışan bir yığın mı olduğunu belirleyen en temel unsur grubun değer ve rutinleridir ki bu değer ve rutinler de duygusal zekâ ve duygusal yetenek kavramını beraberinde getirmektedir (Lyons and Schneider, 2005).

DUYGUSAL ZEKA VE DUYGUSAL YETENEK

Köklerini sosyal zeka kuramından almakta olan duygusal zeka; bireyin duyguları hissetmek, düşünceleri desteklemek için duyguları ortaya koymak, duygusal bilgi ve duyguları anlamak, zihinsel ve duygusal gelişimi artırmak için duyguları etkin bir

şekilde yönetme yetisi olarak kavramsallaştırılmaktadır (Mayer and Salovey, 1995). Araştırmalar; analitik zekânın bireyin gerçek hayattaki başarısının ancak %20'sini açıklayabildiğini; geriye kalan %80'nin kökeninde ise duygusal zekanın yattığını göstermektedir (Goleman 1998)

Duygusal zeka birey seviyesinde bir kavramdır. Çalışma grupları ve takımlar üzerine gerçekleştirilen çalışmaların artması beraberinde duygusal zeka kavramını kolektif bir boyuta taşıma ihtiyacını da getirmiştir ki (Wolf, 2002); bu noktada karşımıza DUYGUSAL YETENEK kavramı çıkmaktadır. Takım ve örgüt seviyesinde bir kavram olan duygusal yetenek, örgüt ya da takım üyelerinin kendi ve diğerlerinin duygularını algılama, anlama, gözleme, düzenleme, kullanma ve bu duyguları rutin ve yapılara yansıtma yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Huy, 1999: 325). Bir takımın duygusal yeteneği; düşünme sürecine yardımcı olmak, duyguları ve duygusal bilgiyi anlamak, takım üyelerinin kendi ve diğerlerindeki duyguları düzenleyerek duygusal ve entelektüel gelişime katkıda bulunmak amacıyla duyguları algılama, onlara erişme ve yaratma yeteneğini ifade etmektedir (Reus and Liu, 2004). Diğer bir ifade ile ise duygusal yetenek, takımın üyelerin duygularını algılama, anlama, gözleme, düzenleme, kullanma ve bu duyguları takım süreç ve rutinlerine yansıtma kabiliyeti olarak tanımlanmaktadır (Huy, 1999, s. 325; Akgün et al., 2007, s. 502-503).

Duygusal yetenek; takım sinerjisini meydana getiren temel bir etmendir. Proje takımları, üyelerin duygularını yönetmek üzere rutinler geliştirdikleri ve takım üyeleri arasındaki duygusal fonksiyonların gelişimini destekleyecek ve güçlendirecek uygulamalar yaptıklarından; bu takımların takım süreçleri yoluyla bireylerin bilgilerini kullanma kapasiteleri -duygusal yetenek_ takım yönetimi açısından hayati bir önem taşımaktadır (Akgün et al., 2007, s. 502-503)

Duygusal yetenek kavramını ilk kez kullanan Huy (1999); duygusal yeteneğin tekil bir değişken olmaktan öte altı boyuttan oluşan çok yönlü bir olgu olduğunu ifade etmektedir. Bu altı boyut sırasıyla;

1. Kolektif empati,
2. Kolektif sempati,
3. Bağlılık,
4. Cesaretlendirme,
5. İfade özgürlüğü ve
6. Başarısızlıklara tolerans olarak tanımlanmaktadır.

Bu maddeleri birleştirmek gerekirse; bir takım dahilinde kolektif bir empati ve hoşgörünün varlığı, takıma bağlılık, takım üyelerinin takım hedefleri doğrultusunda cesaretlendirilmeleri, düşündüklerini özgürce ifade edebilmeleri, ve takım dahilinde yeni denemelerde bulunma ve başarısızlıklara tolerans gösterilmesi; takımın duygusal yetenek gelişimini sağlayacak; bu da beraberinde takım sinerjisi ve başarılı inovasyonlar getirecektir

Dolayısıyla iş dünyasında özellikle de inovatif sektörlerde yöneticilerin proje çalışmasında duygusal yetenek gelişimini arttırmaları gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında, yöneticilere; i) takım dahilinde üyeler arası iletişimi

hem iş saatleri dahilinde hem de dışında arttırarak üyeler arasına empati ve sempati tohumları ekmeleri, ii-) üyelerin kendilerini takımla özdeşleşmelerini arttıracak ve takım ruhunu yaratacak uygulamalarda bulunarak takım bağlılığını arttırmaları, iii-)üyeleri takım hedeflerine ulaşma yönünde cesaretlendirmeleri, motive etmeleri ve maddi imkanlarla da desteklemeleri, iv-) takım üyelerinin cezalandırılma korkusu olmaksızın serbestçe etkileşime girebilecekleri, bu etkileşimlerde bilgi, yetenek ve duygularını rahatlıkla paylaşabilecekleri psikolojik bir güvenlik ortamı yaratmaları, ve v-) takım üyelerin inisiyatif kullanmaları ve yeni denemelerde bulunmalarına olumlu bir açıdan yaklaşım başarısızlıklara hoşgörü göstermeleri önerilmektedir.

Dr. Ayşe Günsel

Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. İktisat Bölümü'nden 2002 yılında mezun oldu. "Teknoloji Transferi" ile Yeni Ürün Geliştirme Takımları" konularındaki yüksek lisans ve doktora çalışmalarını aynı zamanda araştırma görevlisi olarak da görev yaptığı Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nde başarı ile tamamlayarak 2008 yılında doktor unvanını almaya hak kazandı. Teknoloji ve yenilik yönetimi ile Endüstriyel inovasyon alanlarında çalışan ve çeşitli projelerde de görev alan Dr. Ayşe Günsel'in uluslar arası hakemli dergilerde yayımlanan beş adet makalesi, çok sayıda uluslararası bildirisi, üç adet kitap bölümü ile bilgi yönetimi üzerine 2009 yılında basılmış bir kitabı bulunmaktadır.

BİLGİYE YATIRIM: TEKNOLOJİ İÇİN ÖNEMLİ BİR İVME -2

Nilay U. Papila

Bilgiye yatırım yenilikçilik ve teknolojik ilerlemenin temelini oluşturduğundan yazı dizisinin bir önceki bölümünde detaylı olarak bahsedilmişti. Yine bir önceki bölümde bilimsel çalışmaların teknolojiye dönüştürülme süreci incelenmiş ve bu sürecin verimi arttırmak için mevcut bilgiye yatırım yapmaya olanak sağlayan araştırma yönetim sürecine de değinilmişti. Ayrıca bu sürecin ilk basamağı olan Bilimsel Araştırma Destek Programları ve Fon Mekanizmalarından önemi vurgulanmıştı. Yazı dizisinin bu bölümünde bilimsel araştırmalar altyapı ve gerekli insan kaynağı sağlandığında hızlanarak teknolojiye gelişime sebep olacağı gerçeğinden yola çıkarak gerekli olan bu kaynağın temini için mevcut olan fon mekanizmalarından bahsedilecektir. Fon kaynakları ulusal ve uluslararası olarak kategorize edilmiş ve fon kaynağı kurum/kuruluşlar ve mevcut destek programları detaylandırılmıştır.

I. Ulusal Fon Mekanizmaları:

Ulusal fon mekanizmalarının ana kaynağı TÜBİTAK destekleridir. TÜBİTAK destekleri 4 ana grupta özetlenebilir: (1) Sanayi Ar-Ge Proje Destekleri, (2) Akademik Ar-Ge Destekleri, (3) Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleri ve (4) Bilim ve Toplum Proje Destekleri.

Sanayi Ar-Ge Proje Destekleri Programları kapsamında TÜBİTAK, ülkemiz sanayi kuruluşlarının Ar-Ge'ye daha fazla kaynak ayırmasını özendirmek, sanayi kuruluşlarının kendi aralarında ve üniversitelerle daha yakın işbirlikleri ve ortaklıklar sağlamasını teşvik etmek amacıyla Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB) tarafından destek programları yürütmektedir.

TÜBİTAK, akademik araştırma projeleriyle sanayi ve kamu kuruluşlarına ait Ar-Ge projelerini desteklemekte, toplantı ve yayınları teşvik etmekte, geleceğin bilim insanlarına öğrenim hayatları boyunca burslar vermekte ve bilim, teknoloji ve yenilik alanlarında uluslararası işbirliği olanakları oluşturmaktadır. **TÜBİTAK Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı**'nın amacı, yeni bilgiler üretilmesi, bilimsel yorumların yapılması veya teknolojik problemlerin çözülmesi için bilimsel esaslara uygun olarak yurt içinde yapılan çalışmalarını öncelikli alanlar çerçevesinde desteklemektir.

TÜBİTAK SANAYİ AR-GE PROJE DESTEK PROGRAMLARI

- 1501 - Sanayi Ar-Ge Proje Destekleme Programı
- 1503 - Proje Pazarları Destekleme Programı
- 1507 - KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı
- 1508 - Teknoloji ve Yenilik Odaklı Girişimleri Destekleme Programı
- 1509 - Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

TÜBİTAK AKADEMİK AR-GE PROJE DESTEK PROGRAMLARI

- 1001 - Araştırma Projeleri
- 1002 - Hızlı Destek
- 1008 - Patent
- 1010 - EVRENA
- 1011 - Uluslararası Projeler
- 1301 - İŞBAP

TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı (1007); kamu kurumlarının Ar-Ge ile giderilebilecek ihtiyaçlarını karşılamaya ya da sorunlarının çözümüne ilişkin projeleri desteklemeye yönelik bir programdır. Program kapsamında; kamu kuruluşları, üniversiteler, özel kuruluşlar ya da kamu Ar-Ge birimleriyle birlikte hazırladıkları proje önerileri sunulmaktadır.

Bu programlara ek olarak kamu desteği kapsamında TÜBİTAK Bilim ve Toplum Projelerine de destek vermektedir. Bu programın temel amacı, bilimsel oluşum, kavram ve yeniliklerin topluma tanıtılmasını, öğretilmesini ve sevdinilmesini sağlamak, zamanla bu konuların ülke gündemine alınması ve böylelikle bilim kültürünün ülkemizde yaygınlaştırılması amacıyla proje önerileri hazırlanmasını sağlamak, kabul edilen projeleri desteklemektir. Programa kamu kurum/kuruluş ve üniversite çalışanları başvurabilmektedir.

TÜBİTAK KAMU AR-GE PROJE DESTEK PROGRAMLARI

1007 - Kamu Kurumları Ar- Ge Projelerini Destekleme Programı

TÜBİTAK BİLİM VE TOPLUM PROJE DESTEK PROGRAMLARI

4001 - Doğa Eğitimleri

4002 - Bilim Kampları / Okulları

Diğer Ulusal Destek Mekanizmaları:

T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (SANTEZ Programı)

SANTEZ Programı'nın amacı Sanayicilerin Ar-Ge'ye dayalı ihtiyaçlarının, üniversite-sanayi işbirliği ile üniversite bilimselliği kapsamında çözüme kavuşturulması, "Inovasyon ve Ar-Ge'nin önemini kavramış kendi teknolojisini üreten ve satan, rekabet gücü ve refah seviyesi yüksek bir Türkiye" vizyonuna önemli bir katkı sağlamaktır.

SANTEZ Programının Hedefleri aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Üniversite-Sanayi-Kamu işbirliğini kurumsallaştırmak,
- Katma değeri yüksek, teknoloji tabanlı ürün ve üretim yöntemleri geliştirilmesi desteklenerek ülkemizin dünya pazarında rekabet gücünün yükseltilmesine yardımcı olmak,
- KOBİ'lerin teknoloji ve AR-GE kültürü edinmelerini sağlamak,
- Özellikle, sanayimizin %98'ini oluşturan ve halen geleneksel üretim yöntemi ile çalışmaya devam eden KOBİ'lerimizi teknolojik ürün ve üretim yöntemlerini kullanmaya cesaretlendirmek,
- Bu işletmelerin kendi öz varlıklarıyla gerçekleştiremeyecekleri AR-GE, teknoloji ve inovasyona yönelik çalışmaların hem üniversite hem de devlet desteği ile gerçekleştirilmesini sağlamak,
- Üniversitede yapılan akademik bilginin ticarileşmesini sağlamak,
- Akademisyenler ve üniversite mezunu gençler arasında şirketleşme kültürünü yaygınlaştırarak yenilikçi yeni şirketler doğmasını sağlamak,
- Üniversitelerde doktora veya yüksek lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerin tez konularının KOBİ'ler tarafından talep edilen, imalat sanayine yönelik yeni teknolojilere dayalı ürün, üretim yöntemi ve AR-GE tabanlı ihtiyaçlara yönelik olarak belirlenmesini sağlamak,
- Bu projelerde daha fazla sayıda yüksek lisans ve doktora öğrencisinin desteklenmesini sağlayarak nitelikli eleman sayısının artırılmasına yardımcı olmak,
- Bu projelerde çalışan tez öğrencilerinin ileride bu firmalarda AR-GE personeli olarak istihdam edilmesinin önünü açmaktır.

II. Uluslararası Fon Mekanizmaları:

Uluslararası Ar-Ge Destek mekanizmalarının en çok kullanılanı AB destekleridir. Avrupa Birliği'nin (AB) bilim ve araştırma politikalarının temelini oluşturan Çerçeve Programları AB'nin orta vadedeki "araştırma ve teknoloji geliştirme" (Research and Technology Development - RTD) politikalarının uygulama araçlarıdır.

Çerçeve programlarının yasal temelini Avrupa Topluluğu Anlaşması'nın 166. maddesinin 4. bendi oluşturmaktadır. AB'nin, araştırma ve teknoloji geliştirme kapasitesini güçlendirmek, bu yolla ekonomik ve sosyal gelişme sağlamak üzere 1984 yılından bu yana yürüttüğü Çerçeve Programlar'ın amacı;

- Avrupa'nın bilim ve teknoloji temelini güçlendirilmesi;
- Ekonomik ve sosyal uyumun desteklenmesi;
- Global düzeyde endüstriyel rekabetin desteklenmesi;
- Üniversite-Sanayi işbirliğinin teşvik edilmesi ve
- AB üye ülkeleri arasındaki işbirliğinin teşvik edilmesidir.
- Üye ülkelerin KDV yoluyla yaptıkları katkılarının yanı sıra, ortaklık anlaşması imzalamış ülkelerin GSYİH'ları oranında ödedikleri katılım paylarından oluşan bir bütçeye sahip olan Çerçeve Programlar, kamu tarafından araştırma ve teknoloji geliştirmeye ayrılan bütçe dünyanın en büyük destek programlarıdır.

Ülkemiz bu programa 2002-2006 yıllarını kapsayan 6. Çerçeve Programı'ndan itibaren katılım sağlamıştır. 2007-2013 yılları arasında sürecek olan 7. Çerçeve Programı'na ise aday ülke statüsü ile katılmaktadır.

7. Çerçeve Programı

1984'ten bu yana Avrupa'da bilimsel araştırma ve teknoloji geliştirme çalışmalarına fon sağlamak amacıyla oluşturulmuş olan Çerçeve Programları, yaklaşık beşer yıl sürmekte ve bir sonraki Çerçeve Programı'nın son bir yılını kapsamaktadırlar. 7. Çerçeve Programı (7. ÇP) ise bu çok-yıllı Çerçeve Programlarından 2007-2013 yıllarını kapsayan programı olup bu program kapsamında ilk proje önerisi çağrıları Aralık 2006 itibariyle açıklanmaya başlanmıştır.

Programın yürürlükte kalacağı yıllar ele alındığında 7. ÇP'nin, Lizbon stratejisi kapsamında AB ülkelerinin Ar-Ge faaliyetlerine gayri safi yurtiçi hâsıllarından (GDP) ayırdıkları payın % 3 oranına çıkarma hedeflerini gerçekleştirme yolundaki son adımı teşkil ettiği söylenebilir. 2005 yılı itibariyle AB-25 için Ar-Ge yoğunluğunun % 1,9 seviyelerinde olduğu göz önüne alındığında 7. ÇP'nin hedefleri daha iyi anlaşılacaktır. Bu nedenle, günümüze kadar dört veya beş yıllık programlar halinde tasarlanan çerçeve programlarının uygulama süresi, **ilk defa 7. ÇP ile yedi yıla uzatılmıştır**. 6. ÇP'ye kıyasla, 7ÇP;

- uygulamada çeşitli esneklikler getirmiş,
- katılım prosedürleri kolaylaştırılmış,
- bilgi bölgeleri oluşturulması amaçlanmış, ve
- Rekabetçilik ve Yenilikçilik Programı (Competitiveness and Innovation Framework Programme - CIP) ile yakın bir eşgüdüm temin edecektir.

6. ÇP'na kıyasla 7. ÇP programın bütçesi de önemli ölçüde arttırılmış ve 50 milyar Euro bütçe tahsis edilmesine karar verilmiştir. Böylece, 7. ÇP, AB'nin **en büyük araştırma ve teknoloji geliştirme programı haline almıştır**.

7. ÇP Özel Programları

7. ÇP, "İşbirliği", "Kişiyi Destekleme", "Fikirler" ve "Kapasiteler" olmak üzere dört özel programdan oluşmaktadır. Dört özel programa ek olarak Ortak Araştırma Merkezlerinin faaliyetleri de etkinlik alanlarına dahil edilmiştir.

İşbirliği Özel Programı

Tematik Alanları içeren İşbirliği Özel Programı'nın başlıca hedefi sanayi ve araştırma kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek ve kilit alanlarda Avrupa'yı ön plana çıkarmaktır. İşbirliği Özel Programı Tematik Alanları; Sağlık, Gıda, Tarım ve Biyoteknoloji, Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Nanoteknoloji, Enerji, Çevre (İklim değişikliği dahil), Taşımacılık (Havacılık dahil), Sosyo Ekonomik ve Beşeri Bilimler, Güvenlik, Uzay'dır. 7. ÇP süresince İşbirliği Özel Programı'na 32,3 Milyar € ayrılması öngörülmektedir.

Fikirler Özel Programı

Fikirler özel programı ile herhangi bir konsorsiyum veya ortaklık şartı aranmadan büyük bütçeli akademik araştırma projelerine kaynak sağlanması amaçlanmaktadır. Konusu ve kapsamı araştırmacı tarafından belirlenen, bireyler veya bireysel takımlar tarafından yürütülen, mevcut bilimsel paradigmalarda sınırlarında veya ötesinde, mükemmellik odaklı olarak tanımlanan projelerin desteklenmesi hedeflenmektedir. Fikirler özel programı kapsamında iki tip destek sağlanmaktadır; kariyerinin başlangıcındaki genç bilim insanlarına, bağımsız ilk takımlarını kurma aşamalarında destek verme amacını taşıyan **Başlangıç Düzeyindeki Bağımsız Araştırmacı Desteği** ve sürekli bir araştırma ekibine sahip, dünya çapında çalışmalara imza atmış mükemmel nitelikte bilim insanlarının yeni fikirlerini hayata geçirmelerine imkan sağlama amacını taşıyan **İleri Düzey Araştırmacı Desteği**'dir. 7. ÇP süresince Fikirler Özel Programı'na 7,5 Milyar € ayrılması öngörülmektedir.

Kişiyi Destekleme Özel Programı

Kişiyi Destekleme Özel Programı, teknoloji alanındaki insan potansiyelini güçlendirmek, araştırmacıların kariyer gelişimi ve sürekliliğini desteklemek, Sanayi-Akademi arasındaki değişimi desteklemek ve Avrupa'yı tüm dünyadaki araştırmacılar için bir cazibe merkezi haline getirmeyi amaçlamaktadır. Kişiyi Destekleme Özel Programı Çerçevesinde sağlanan destekler; Bireysel Burslar, Sanayi-Akademi Ortaklığı, Araştırma Eğitim Destekleri ve Özel Etkinlikler olarak sıralanmaktadır. 7. ÇP süresince Kişiyi Destekleme Özel Programı'na 4,7 Milyar € ayrılması öngörülmektedir.

BİREYSEL BURSLAR

Avrupa'ya Gelen Araştırmacı Bursları
Avrupa içi Dolaşım Bursları
Avrupa Dışına Giden Araştırmacı Bursları
Avrupa'ya Geri Dönüş Hibeleri
Burs veren kuruluşlara Avrupa Birliği'nden Ek Fon

SANAYİ-AKADEMİ ORTAKLIĞI

Sanayi Akademi İşbirliği Programı
ARAŞTIRMA EĞİTİM DESTEKLERİ

Araştırma Eğitim Programları

ÖZEL ETKİNLİKLER

Araştırmacı Gecesi Etkinliği

Kapasiteler Özel Programı

Kapasiteler Özel Programı kapsamında, araştırma altyapılarının geliştirilmesi ve en uygun kullanımının sağlanması, Avrupa genelindeki araştırma potansiyelinin değerlendirilmesi, KOBİ'ler yararına olan araştırmaların teşviki, toplumun ve bilimin birbirine yakınlaştırılması, uluslararası bilim ve teknoloji işbirliklerinin oluşturulması ve bilgi bölgelerinin geliştirilmesi gibi hususların desteklenmesi planlanmaktadır. Kapasiteler Özel Programı kapsamındaki yenilik alanları; Araştırma Altyapıları, KOBİ Yararına Araştırmalar, Bilgi Bölgeleri, Araştırma Potansiyeli, Toplumda Bilim, Araştırma Politikalarının Gelişimi ve Uluslararası İşbirliği

Faaliyetleri olarak sıralanmaktadır. 7. ÇP süresince Kapasiteler Özel Programı'na 4,217 Milyar € ayrılması öngörülmektedir.

Ortak Araştırma Merkezleri

Ortak Araştırma Merkezleri, AB müktesebatı için bilimsel ve teknolojik araştırma gerektiren konularda, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden gelen araştırmacıların çalıştığı, İtalya, İspanya, Belçika, Almanya ve Hollanda'da bulunan 7 araştırma enstitüsünden oluşur. AB araştırmacılarına; doktora ve doktora sonrası bursları, kıdemli bursiyerlik, kurumsal işbirliği, çerçeve programı projelerinde işbirliği, ulusal uzman pozisyonları, çalıştaylar ve eğitimler gibi fırsatlar sunar.

Referanslar:

1. TÜBİTAK Destekler: <http://www.tubitak.gov.tr/home.do?ot=1&sid=38>
2. T.C. Sanayi Bakanlığı SAN-TEZ Projeleri: <http://www.sanayi.gov.tr/webedit/gozlem.aspx?sayfaNo=3093>
3. AB 7. Çerçeve Programları: <http://cordis.europa.eu/fp7/>
4. TÜBİTAK 7.ÇP Ulusal Koordinasyon Ofisi: <http://www.fp7.org.tr/>

Kısa Özgeçmiş

Nilay U. Papila

Nilay Papila Ortadoğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Havacılık Mühendisliği Bölümü'nden 1994 yılında mezun oldu. ODTÜ Havacılık Mühendisliği Bölümü'nde Yüksek Lisans derecesini 1997'de aldıktan sonra, Florida Üniversitesi'nde (ABD) Makina ve Havacılık Mühendisliği Bölümünden doktora çalışmalarına başladı ve 2001 yılında doktorasını tamamladı. Doktora tez konusu olan "Supersonic Turbines Design Optimization for 2nd Generation Re-usable Launch Vehicle" başlıklı NASA destekli projesi ile her yıl dünya çapında başarısını kanıtlamış ve havacılık alanında yüksek lisans ya da doktora yapan 35 kadın öğrenciye verilen 'Amelia Earhart' ödülünü aldı. Doktora sonrası yine Florida Üniversitesi'nde Araştırma ve Lisansüstü Programlar Ofisinde 3 yıl direktör yardımcısı olarak görev yaptı ve aynı zamanda NASA destekli "Space Biotechnology" projesinin yöneticiliğini üstlendi. 2004 yılında Türkiye'ye dönüşün ardından Sabancı Üniversitesi Araştırma ve Lisansüstü Politikalar Direktörlüğü'nde çalışmaya başladı. 1997-2001 yılları arasında yayınlanmış 10 üzeri bilimsel makalesi bulunan Dr. Papila, 2006 yılında TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi tarafından AB 7. Çerçeve Programı (ÇP) altında yer alan 'Kişiyi Destekleme Özel Programı' alanında ulusal uzman olarak atanmıştır.

“TÜRKİYE’NİN DIŞ TİCARETTE REKABET GÜCÜ” BAŞLIKLİ RAPORDAN...

Bir firmanın kârlılığını artırabilmesi, bir bölgenin gelişebilmesi veya bir ülkenin refahını artırabilmesi ancak o firmanın, bölgenin ya da ülkenin diğer firma, bölge ve ülkelerle rekabet edebilir olması ile mümkündür. Son yirmi yılda giderek artan hızda gerçekleşen küreselleşme, rekabeti firmaların kendi bölgelerinden, ülkelerinden çıkartıp, uluslararası bir ortama taşıdı. Her kuruluş artık rekabeti küresel ölçekte düşünmek, rakiplerinin dünyanın her köşesinde olduğunun bilincinde olmak ve planlarını böylesine geniş bir çerçeveden bakarak yapmak durumundadır. Rekabet, her ne kadar günümüzde sıkça kullanılsa da, tam olarak nasıl tanımlanacağı çok açık olmayan bir kavramdır. Bugün çoğunluğun kabul ettiği rekabetçilik tanımı, ürünleri ve hizmetleri alıcıların istediği şekilde,

istedikleri mekânda ve zamanda sunabilme yeteneği olduğu kadar, üretimde kullanılan kaynakların fırsat maliyetinin de karşılayabilme becerisini de içermektedir. Dolayısıyla rekabetçilik, bir yandan ürünün kalitesi, pazarı ve fiyatı üzerinden gerçekleşirken, öte yandan üretim girdilerinin etkin kullanımını da gerektirmektedir.

TÜSİAD-Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu tarafından hazırlanan ve herkesin, ama özellikle Türkiye’deki tüm iş dünyası çalışanlarının ve akademisyenlerin, kullanımına açılmış olan Türkiye’nin İhracatta Rekabet Gücü (Karşılaştırmalı Analiz) Veritabanı bu amaca yönelik olarak, Türkiye’nin oldukça detaylı ürün sınıflaması bazında rekabet gücünü gösteren çeşitli endeksleri kapsamaktadır. Rekabeti ihracat boyutunda tanımlarken güdülen amaç, Türkiye’deki üreticilerin daha az bilgili oldukları yabancı piyasalarda, Türkiye’nin var olan durumdaki gücünü ölçebilmeleridir. İhracatta ya da daha geniş olarak dünya ticaretinde başarılı olabilmek, küresel düzeyde rekabetçi olmak ile mümkündür. Buradan yola çıkarak bir ülkenin, bir sektörün ve hatta bir firmanın ticaret kapasitesi, o firmanın ne kadar rekabetçi olduğunun göstergesi olarak düşünülmektedir.

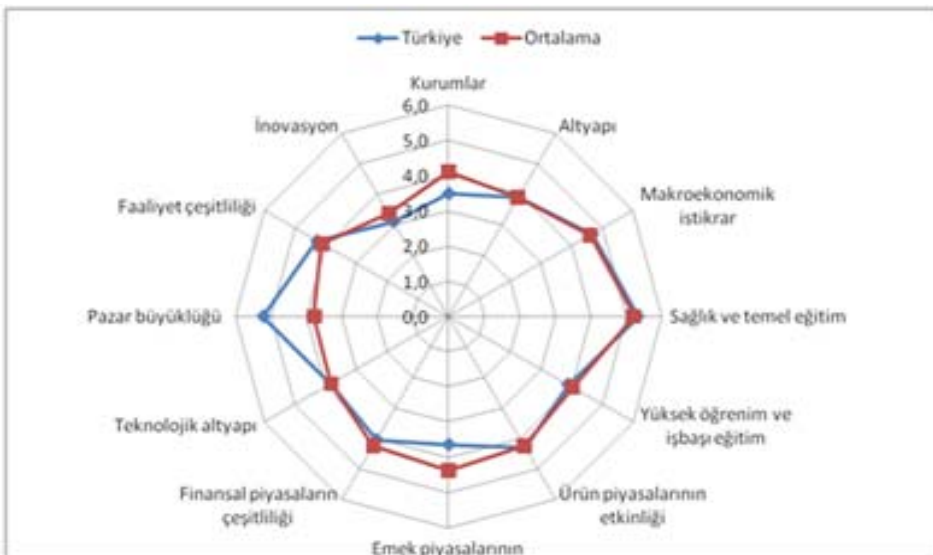
RAPORUN TAMAMI 5. REKABET KONGRESİ’NDE SUNULACAKTIR

“ TÜRKİYE’NİN KÜRESEL KAPSAMDA REKABET DÜZEYİ: DÜNYA EKONOMİK FORUMU KÜRESEL REKABET RAPORUNA GÖRE BİR DEĞERLENDİRME” BAŞLIKLİ RAPORDAN

Türkiye, Dünya Ekonomik Forumu’nun 2007-2008 Küresel Rekabet Endeksi sıralamasında rekabet performansı açısından önemli bir gelişme sağlayarak 18 sıra birden yükselmiştir. Söz konusu raporda Türkiye AB’ye 2007 genişlemesi sırasında üye olan Bulgaristan ve Romanya’nın önüne geçirmekle kalmamış, aynı zamanda, daha önce AB’ye üye olmuş Yunanistan, Kıbrıs ve Malta’dan da daha önde yer almıştır. Benzer şekilde aynı dönemde Türkiye, BRIC ülkeleri arasında yer alan Rusya ve Brezilya’nın da önünde yer almıştır. Dolayısı ile 2001 krizini takip eden politik reformların meyvelerini verdiği düşünülmüştür. Bu karşın 2008-2009 raporunda söz konusu iyileşme yerini büyük bir düşüşe bırakmış ve Türkiye 10 sıra birden düşerek 63. olabilmıştır. 2009-2010 global rekabet indeksinde ise, performans açısından dengeli bir yapı arz ederek iki sıra üste çıkmıştır.

Türkiye’nin 2009 verilerine göre genel durumunu irdelemek üzere toplam 133 ekonominin 12 bileşene göre ortalamaları alınıp Türkiye’nin hangi bileşenler açısından ortalamanın üstünde kaldığı hangilerine göre ortalamanın altına düştüğü saptanmıştır. Bu açıdan irdelendiğinde Türkiye’nin 2009 verilerine göre beş adet bileşen açısından ortalamanın altında görülmektedir. Bu bileşenler sırası ile; Kurumlar, Yüksek Öğrenim ve İşbaşı Eğitim, Emek Piyasalarının Etkinliği, Finansal Piyasaların Çeşitliliği ve İnovasyondur (Şekil 1). Şekil 1’den de görüleceği gibi, Türkiye’nin, tüm değerlendirmeye alınan ülkeler içinde önemli bir farkla ortalamanın üstünde olduğu tek bileşen Pazar Büyüklüğü’dür. Ancak özellikle Kurumlar, Emek Piyasalarının Etkinliği ve İnovasyon değişkenlerinde ciddi ölçüde ortalamanın altındadır. Bunun dışındaki bileşenlerde genelde ortalama civarında bir yapı arz etmektedir. Söz konusu 133 ülkenin ortalaması oluşturulurken gelir düzeyi son derece düşük olan ülkelerin de yer aldığı düşünülürse, Türkiye’nin içinde bulunduğu durum endişe verici olarak nitelendirilebilir.

RAPORUN TAMAMI 5. REKABET KONGRESİ’NDE SUNULACAKTIR

BUNLARI KAÇIRMAYIN

Sektörel Dernekler Federasyonu (**SEDEFED**) ve TÜSİAD – Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu (REF) işbirliği ile “Türkiye’nin önemli bir kalkınma atılımı yapması için gereken sanayi politikalarının ve devlet – üniversite – özel sektör işbirliklerinin oluşumuna katkı sağlaması” amacına yönelik olarak 2005 yılından bu yana her yıl düzenlediği Rekabet Kongresi’nin teması bu yıl, “**Krizden Çıkışın Yolu: Rekabet Gücü**” olarak belirlendi. Bir gün sürecek olan 5. Rekabet Kongresi’ni **13 Kasım 2009** tarihinde, İstanbul’da gerçekleştireceğiz.

5. Rekabet Kongresi

Tarih: 13 Kasım 2009, Cuma

Yer: Point Hotel, İstanbul

İmalat sanayiinin rekabet gücünün gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla İstanbul Sanayi Odası, ana teması “**Sürdürülebilir Rekabet Gücü**” olan ilk Sanayi Kongresi'ni 2002 yılında gerçekleştirmiştir. İlk Kongre'den bu yana her yıl düzenlenen Sanayi Kongreleri, Türk sanayisinin küresel boyutta başarısını temin edecek ve sürdürülebilir kılacak konuların zengin bir yelpazede ele alındığı, vizyoner bir tartışma platformu olarak tasarlanmaktadır. Bu yıl, gerçekleştirilecek Sanayi Kongresi kapsamında bir İnovasyon Sergisi'ne de evsahipliği yapılacaktır. Ana teması “**Sürdürülebilir Rekabet Gücü: Kriz Sonrası Yeni Yön**” olarak belirlenen “İSO 8. Sanayi Kongresi ve İnovasyon Sergisi” ile firma ve kurumların, yenilikçi ve teknoloji öncelikli ürün veya sonuçlanmış projelerini tanıtmaları ve işbirlikleri oluşturabilmeleri amaçlanmaktadır.

8. Sanayi Kongresi

Tarih: 15-16 Aralık 2009

Yer: WOW Uluslararası Kongre Merkezi, Yeşilköy / İstanbul

Filename: refEkim.docx
Directory: D:\Projects_Didem\ref\posta13102009
Template: C:\Documents and Settings\didem.danis\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dotm
Title:
Subject:
Author: didem.danis
Keywords:
Comments:
Creation Date: 20.05.2009 09:55:00
Change Number: 260
Last Saved On: 14.10.2009 17:26:00
Last Saved By: Didem Daniş
Total Editing Time: 319 Minutes
Last Printed On: 14.10.2009 17:27:00
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 16
Number of Words: 4.272 (approx.)
Number of Characters: 31.063 (approx.)